

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

VI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 17–18 березня 2016 року)

Суми

Сумський державний університет

2016

роботу, практики в університеті, чи просто в житті та розвивають вміння ділової комунікації.

ТИПИ СУБСТАНТИВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ХАРАКТЕРУ ЛЮДИНИ

Матушка В. А.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Баранова С. В.

За останні роки проблема характеру людини викликає особливу увагу вчених і є предметом дослідження не тільки філософії чи психології, а й лінгвістики. Інтерес дослідників обґрунтований, оскільки кожній людині властиві істотні особливості, які позначаються на її діяльності та поведінці. Характер людини і механізми його лінгвістичного забезпечення завжди були предметом наукових пошуків. До мовних одиниць, які покликані виражати якості характеру людини, передусім належать фразеологічні одиниці.

Фразеологічна одиниця – це лексико-граматична єдність двох і більше нарізно оформлених компонентів, граматично організованих за моделлю словосполучення чи речення, але неподільна лексично. До складу більшості фразеологізмів входять субстантивні фразеологічні одиниці (СФО).

Субстантивними прийнято вважати фразеологічні одиниці, функціонально співвідносні з іменниками, тобто фразеологічні одиниці, стрижневим компонентом яких є іменник.

Серед субстантивних фразеологічних одиниць, семантично орієнтованих на характер людини, виділяємо такі підгрупи:

1. Підгрупа зі структурою Adj +N і атрибутивним зв'язком між компонентами: *a tough customer, yellow dog.*

There's a lot of tame cats who mightn't follow the new man around[1].

В англійській мові зустрічаються такі лексичні варіанти константно-варіативної залежності компонентів:

а) взаємозамінні іменники: *easy game (mark, pray);*

б) взаємозамінні прикметники: *good (clear) conscience;*

.. and could take his hire in the end with a clear conscience, telling himself the mystery was performed duly, and we correctly served[2].

... relating old examples of his character, smiling at them with a good conscience: and when the day of the funeral came round, doing the honors with exact propriety[3].

Серед граматичних варіантів субстантивних фразеологічних одиниць зустрічається заміна означення, вираженого іменником у родовому відмінку, означенням прийменниково-іменниковим, наприклад: *a stony heart - a heart of stone; iron will - a will of iron*.

Для англійської мови характерний тип атрибутивно-препозитивний з приляганням. Виділяються дві підгрупи:

1) ад'єктивно-іменна, в якій залежний компонент виражений якісним прикметником без морфологічного оформлення (*yellow dog*);

2) нумеративно-іменна (*second fiddle*).

В англійській мові зустрічається контекстуальне розширення за рахунок прикметника, що відноситься не до всіх субстантивних фразеологічних одиниць, а тільки до стрижневого компоненту.

2. Підгрупа зі структурою N+N. У даній конструкції другий компонент може бути розширений за рахунок препозитивного використання прикметника чи іменника в родовому відмінку (*the girl next door*).

Для субстантивних фразеологічних одиниць англійської мови характерний атрибутивно-препозитивний тип прилягання до субстантивно-іменної групи. Серед СФО даної структурної підгрупи, близько 50 % становлять СФО з власними назвами як стрижневого, так і залежного компоненту: *Jack Homer, a Miss Nancy*.

3. Підгрупа N+pr+N. Для англійських СФО характерний атрибутивно-прийменниковий тип з постпозицією і приляганням. У деяких випадках існує розширення другого іменника за рахунок прикметника чи іменника у родовому відмінку (*wolf in sheep's clothing, knight in shining armour*).

Отже, був виявлений ряд характерних рис у структурно-граматичній організації СФО англійської мови на позначення характеру людини. Найбільш поширеною структурною моделлю є сполучення Adj + N. Для англійських СФО є характерними структури N+pr+N, Participle I(II) +N. Для англійської мови також характерне використання власних назв у якості компонентів СФО.

1. Cronin A. J. The Citadel [Електронний ресурс] The Citadel – Режим доступу до ресурсу: <http://english-e-books.net/the-citadel-a-j-cronin/>

2. Stevenson R. L. In the South Seas [Електронний ресурс] /

R. L. Stevenson – Режим доступу до ресурсу: <http://www.freeclassicebooks.com/Robert%20Louis%20Stevenson/In%20the%20South%20Seas.pdf>.

3. Stevenson R. L. Master of Ballantrae [Електронний ресурс] / Stevenson – Режим доступу до ресурсу: <http://shakesp.narod.ru/text/864-6.html>.

МЕХАНІЗМИ СТВОРЕННЯ ОБРАЗНОСТІ У СТРУКТУРІ АНГЛОМОВНИХ ПАРЕМІЙ

Никоненко К. І.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – д-р філол. наук, професор Швачко С. О.

На сучасному етапі розвитку лінгвістики, пареміологія як наука про прислів'я виступає перспективою наукового пошуку. Питаннями вивчення природи прислів'їв займалися М. Ф. Алефіренко, Н. Н. Амосова, Ф. С. Бацевич, В. В. Виноградова, В. Х. Колізн.

Об'єктом дослідження постають прислів'я, а предметом – специфіка утворення засобів образності ендозони прислів'їв. Актуальність дослідження визначається необхідністю з'ясування специфіки художнього моделювання, яка притаманна англомовному пареміологічному корпусу, а тому важливим є дослідження засобів, що формують образність.

Прислів'я – влучний образний вислів, часто ритмічний, який віддзеркалює суть якого-небудь процесу, явища, має дидактичний зміст. Крім того, об'єкт дослідження позначений ущільненістю, образністю, високим антропоцентризмом, предикативністю суджень, побутовою топікальністю та розмовним стилем.

Образність прислів'їв досягається стилістичними засобами. Під стилістичним засобом розуміється спрямоване і свідоме посилення якої-небудь типової структури або семантичної риси мовної одиниці (нейтральної чи експресивної), яке досягло узагальнення і типізації і стало таким чином образом породжуючої моделі [1, 37].

Образотворчими засобами мови називають усі види образного вживання слів, словосполучень та фонем, об'єднуючи усі види переносних найменувань загальним терміном "тропи". Їх суть полягає у зіставленні поняття, яке представлено у традиційному